

Durmuşy dynnymjyklar / hekaýalar toplumy – Yhlas

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Oýlanmalar, Sözler

написано kitapcy | 25 января, 2025

Durmuşy dynnymjyklar / hekaýalar toplumy – Yhlas YHLAS

Ak patyşany düňderilendäki, “Beýik ynkylap” diýlip atlandyrylan goh-galmagalyň altmış ýastoýy bellenjek-bellenjek bolup ýören günleri.

Moskwaň etegindäki nusgalyk harby bölümleň birinde gulluk edýär.

On bir aý bări.

Belli däl – ýa, oň çypar yüz-keşbine birikmäň başlygynyň sülsat boýunça orunbasarynyň syny oturdy.

Ýa-da ony ýaşyndan uly görkezýän salyhatly özünü alyp barşy, şoň göwnünden turdy.

Has laýgäm, onuň çagalykdan owadan haty, öz işi boýunça kän kagyz garalamaga mejbür, gartaşan serkerdäň ýüreginden ok bolup geçendir.

Umuman, orunbasar ony birtopar özi ýaly salpygulak, çümretelpek, agzysary esgerleň arasyndan seçip-saýlap, öz ýanyna kätip edip aldy.

“Huda hor etmese, dowzahda-da jennetdäki ýaly ýaşap bolýa” diýilýämi?

Muňkam şo boldy.

Oturýan ýer-ä karargäh.

Gyşyn-tomsyn üşejek-yssylajak gümanyň ýok.

Ýeke başlygyňam nepaga çykmaga galanja günlerini keýpine sanap ýören çalsاق kemennir.

Olam lezzeti ýyldyza toýnak salýarka-ha özüne: “batýa” ýa-da “Pelany Pelanyýewiç” diýip ýüzlenmäge idin berýär.

Ülpetleri bilen öten aşamky wurha-wurlukdan soň kellesi çat açyp gelýänem bolsa, diňe harby tertipnama jikme-jik laýyklykda: “Ýes, ýoldaş polkownikden!” başga dahanyň daşra söz çyksa kelläni kakjakdan.

Galan zadam – hezilllik!

Iýseň öňüňde, iýmeseň ardyňda.

Sebäp diýseň, pişäň sülsat bolar-da, tüýs: "hor bolsaň garagyň aksyn" diýilýäni bolman, ne bolar?!

Agyr ýükem, kagyz-ruçkadyr, "peçat maşyňka" diýilýän, "dokument" ýasalýan enjam.

"Aptomat" diýilýän zad-a, şo başda: "uçebga" diýilýän mojukhanada elleme keýpinden çykyp, birki öwranam, atyjylyk ugrundan ýazylan harby tertipnamalaň göwni galmazlygy üçin tark-turk edip gören bolaýmasa, galan wagt: "garasyny gördüm" diýse-de ýalançy.

Bir içini gysdyrýan zat, soňky bäs-alty hepde bări, tutuş birikmäň çorbasy çykýany, "Beýik Oktýabr rewolýusiýasynyň 60 ýylligы mynasybetli dabaraly harby ýöriše" taýýarlyk görmäge gatnaýar.

Muňa welin: "bamasyň?" diýýänem ýok.

Hamana o, şu giden lybaslylaň içinde harbam dä-de, öz dogduk kalhozyndaky kantur işgäri ýaly – günde işe gatnan pisint gatnan bolup ýör.

Ine öye dolanar.

Öňküjesi ýaly meýdana – öz byrgatlaryna işe çykar.

Onsoň obada ogryn-dogryn göz gypyşyp, gaş kakyşýanja byrgatdaş läleleri, ýeň astynda kikirdeşip, oňa selkiräge-de sowal beren borlar:

-Gyýw, Nemejan, bi hany, sen o woýeňňä gidip, o taýda iň bärkisi, ibalyja "şagommaş" bolubam-a görmänsiň-ä! O pelany daga-ha, honha, hut woýeňniňem göweginde çýýräp, bütin iki ýyllap, nan deregine diňe top-tüpeň çeýnäp geçipdirler. A seň bolsa, tutuş woýeňniň kanturda çot şykgylladyp geçiripdir ýaly-la, hä?! Ýa, nä, sen bennäni o taýda-da bü taýdakyň ýaly negodnyý görä:dilemkä, hi-hi-hi...

Ine, şu oýlanmalarım ýaş esgeri otdan alyp suwa salýardı. Gursagyny gaplan şol galagoplugy zerarlam ol her edip hesip edibem bolsa, dabaraly harby ýöriše gatnaşyp galmagyň kül-külüne düşdi.

Çünki oval-a o taýyk gatnaşanlar hökman surata alynýamyş.

O suratlaňňam gazet-pazetde çap ediläýmegi ähtimal.

Nesibesinden, şo çap edilen suratlaň birinde-de ho-o-l, goňşy obadaky bir ýigdiň üç-dört ýylllykda ýüzüniň çalasudur bolup gidişi ýaly, muňam görnüp galaýmagy ahmal.

Onsoň-a oňa oba dolananoň hiç kimem “gullukda kanturçy bolup gelen” diýip pitjiň atmaga het etmez.

Bar, oň ýüzi gazedede çykmasa-da, iň bolmanda öye baransoň, şo owadan eşikli, gös-göni owadan sapda duran, özi ýaly esgerleň arasyndaky, gujagy aptomatly, owadan surat-a, oň çypbakaý-çyndanam woýeňnide diňe kagyz gemrip ýaşaman, il deňinde ädik süýräp, gülle gemrenine şayatlyk edäýse gerek.

Aýdyldy gutardy.

Şu niýetini paşdyrmak üçinem ol, dabaraly harby ýörişe gatnaşdyrmak hakyndaky towakga bilen, her gün diýen ýaly özünüň ýalňyz kemenniriniň gulagyny gazalap ugrady.

Ahyram irizip aldymy ýa-da çalsاق serkerdäň öz kätibine rehimine indimi, noýabryň başinji günü diýlende, gjara iş otagyndan çykyp barýan kemenniri oňa kesgin tabsyryk berdi:

- Завтра генеральная репетиция парада. Подготовься как следует. Со мной поедешь.

Şo pille bu buýruk oň gulagyna ejesiniň: “jana” diýen sözünden hoş ýakdy. Ol guş bolup uçup, karargähden ýatakhanylaryna gaýtdy.

Gelşine-de bölümçäň ammarçysyny tapyp, ondan dabaraly lybasyny aldy.

Uzak gije-de lybasyny aňrybaşy kämille ge ýetirmek oňa iş boldy.

Ütükledi.

Tikdi.

Süpürdi.

Lowurdatdy.

Ädiginde dagy ýüzüňi görüp, sakgal-murt alybermeli etdi.

Daňa ýakyn birsellem ymyzganyp, gözüniň awusyny almaga-da wagt tapdy.

Ir bilenem bir gyldan bezenip-beslenip, karargähiň öňünde gögerdi.

Çalsاق serkerdäň ulagy gündeki gelýän wagtynda geldi.

Mündüler.

Olaň ulagy birikmäň harby ýörişe gatnaşyjy esgerlerinden doly ýük ulag kerweniniň öňüne düşüp, baş türgenleşik meýdançasyna yöneldi.

Bardylar.

Düşdüler.

Ol ulagdan böküşip düşüp, çalasynlyk bilen sapa düzülýän deňdeşlerini synlap durşuna, kemenniriniň özüne "aptomat al" diýmändigine geňircendi.

Ýa, oňa şu taýda berjeklermikä?

Sewäp diýseň, aptomatsyz-a bulaň arasynda duruzmyýalar.

Ýöne, beý diýseňem, o "aptomat" diýilýän zadam, tamdyr gorjalýan kesewi dä ahyry. Her tapan ýeriňden gabat gelen birini sogrup alaga-da, öňýeteniň eline: "Me, körpe, şuny birhaýuk tutup dur!" diýäge-de, beräýip goýberer ýaly.

Magat ýadyna düşýä, şü bölüme gelen günleri her haýsyna şondan aýratyn birini berkidipdiler. Oňam tertip belgisini, soň başga biriniňki bilen bulaşdyrmazlyklary üçin öldir ýaly ýat bekledipdiler-ä...

Beh...

Inni nähili bolarka?

Hemmeler-ä aptomatly.

Bü bolsa ýo.

...Emma, çalsاق kemenniri oňa uzak oýurganyp durmaga puryja bermedi. Ulagyň ýeňsesine aýlandy-da, oň yzky gapysyny açdy. Oňa gaphanada duran ýigrimi litrlik uly kanistr bilen birem esgerleň nahar daşalýan termosyna çalyňdaş, arka dakylýan, ýogyn kemerli gutusyna ümledi:

-Возьми сынок! Канистра для того чтобы сходить по маленькому, а термос по большому! В этой холодрыге ребяtkи должны будут отстоять всю репетицию. А возможности отойти у них не будет. Да и некуда. И ты им будешь подносить. Понял меня, солдат-матрос? Вопросы?

Ol düşünmedi.

Aňk-taňk boldy.

Haçan-da çalsacyjň sözleri aňyna ýetende bolsa, şugundyr ýaly gyzardy.

Utançdanmy...

Gahardanmy...
Ýa sowukdan... Hekaýalar